

Podsekretarz Stanu

DSRiN-II-0520-24/18

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Antoniego Szymańskiego Senatora Rzeczypospolitej Polskiej podczas 73. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lutego 2019 r., dotyczące zagadnienia rozwodów, uprzejmie informuję o działaniach podejmowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości na rzecz wzmocnienia związków małżeńskich w Polsce.

Na wstępie należy zaznaczyć, że polski system prawny otacza opieką instytucję małżeństwa. Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.”

Rozpad rodziny spowodowany separacją lub rozwodem jest dzisiaj jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawisko to pogłębia się we wszystkich krajach Europy. Dezintegracja struktur rodzinnych generuje również koszty.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, że w Polsce w 2018 r. wpłynęło 89.156 spraw o rozwód, a orzeczono 68.049 rozwodów. Spraw o separację wpłynęło 2.967 i orzeczono 1.752 separacje. W 2017 r. orzeczono 68.493 rozwody i 2.037 separacji, natomiast w 2016 r. orzeczono 69.539 rozwodów i 2.181 separacji. Pamiętać należy, że skutki rozwodu dotykają nie tylko małżonków, ale również ich wspólnych dzieci, w większości małoletnich. W łącznej liczbie orzeczonych rozwodów blisko

30.000 dotyczyło postępowań, w których strony posiadały małoletnie dzieci i musiały być podejmowane w ich sprawie przewidziane prawem decyzje.

W resorcie przeprowadzono prace analityczne uwzględniające także porównanie rozwiązań obowiązujących w porządkach prawnych innych krajów w zakresie problematyki rozwodowej. W wyniku tych prac wypracowany został projekt ustawy *o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (nr druku UD392), który przewiduje wprowadzenie do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 1360, ze zm.) przepisów regulujących instytucję rodzinnego postępowania informacyjnego. Przedmiotowy projekt ustawy został zatwierdzony przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 lutego 2019 r. i skierowany na dalszą ścieżkę legislacyjną.

Główną osią regulowanych w projekcie zapisów jest dobro dziecka i to właśnie na rzecz dobra najmłodszych i najsłabszych członków rodziny podejmowana jest inicjatywa zmian, które zagwarantować mają większą ochronę instytucji małżeństwa.

Projekt, w aktualnym brzmieniu, przewiduje rodzinne postępowanie informacyjne, które poprzedzać będzie sprawy o rozwód i separację pomiędzy małżonkami mającymi wspólne małoletnie dzieci. W przypadku rodziców posiadających małoletnie dzieci pozostaje najwięcej zagadnień, które wymagają uzgodnienia, takich jak władza rodzicielska, miejsce zamieszkania dziecka, kontakty, czy alimenty. Często na tle tych właśnie uzgodnień dochodzi do sporów, co pogłębia konflikt ze szkodą dla małoletnich dzieci. W pozostałych sprawach rozwodowych, gdzie małżonkowie nie posiadają wspólnych małoletnich dzieci, postępowanie toczyć się będzie zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami w tym zakresie.

Rodzinne postępowanie informacyjne nie będzie przeprowadzane w przypadkach, kiedy jeden z małżonków przed wniesieniem pozwu o rozwód czy separację został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo popełnione na szkodę drugiego małżonka lub ich wspólnego małoletniego dziecka albo przedstawiono mu zarzuty w tym zakresie. Jednakże małżonek pokrzywdzony przestępstwem, jeśli wyrazi taką wolę, będzie mógł wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie takiego postępowania.

Celem postępowania ma być pojednanie małżonków, a w braku możliwości osiągnięcia tego celu, wypracowanie porozumienia w kwestiach dotyczących małoletnich dzieci.

Pierwszym etapem rodzinnego postępowania informacyjnego jest obowiązkowe posiedzenie informacyjne. W trakcie jego trwania strony postępowania zostaną

poinformowane oraz pouczone o indywidualnych i społecznych skutkach rozpadu małżeństwa, w tym w szczególności dla nich i ich wspólnych dzieci oraz o działaniach, które powinny podjąć w celu zachowania trwałości małżeństwa lub zawarcia porozumienia, czyli skorzystanie z mediacji, terapii lub innej formy wsparcia rodziny.

Projektodawca chce wesprzeć strony w zachowaniu trwałości małżeństwa i umożliwia w trakcie rodzinnego postępowania informacyjnego odbycie bezpłatnych mediacji. Jak każda mediacja, również i przeprowadzana w rodzinnym postępowaniu informacyjnym, ma charakter dobrowolny. Małżonkowie będą mieć co najmniej miesiąc (minimalny czas trwania mediacji) na wzajemne wyjaśnienie problemów i dojście do porozumienia, by tak ważnej decyzji o rozwodzie nie podejmować pochopnie. Na wniosek stron mediacja może być przedłużona na kolejne 6 miesięcy.

Założeniem jest, aby przed rozprawą o rozwód czy separację strony miały możliwość spotkania się na neutralnym gruncie, gdzie przed mediatorem podejmą próbę dojścia do porozumienia.

Na skutek uzgodnień zawartych przed mediatorem niewątpliwie nastąpi usprawnienie przebiegu postępowania rozwodowego. Należy również spodziewać się złagodzenia, a na pewno zapobieżenia eskalacji konfliktu pomiędzy małżonkami i wyciszenia negatywnych emocji prezentowanych przez nich podczas rozpraw sądowych.

W trakcie trwania tego postępowania małżonkowie zostaną pouczeni o negatywnych skutkach rozpadu małżeństwa, w tym w szczególności dla nich i ich wspólnych małoletnich dzieci, czego często małżonkowie nie są świadomi.

Zasadą ma być bezpłatność rodzinnego postępowania informacyjnego tak, aby zachęcić jak największą liczbę małżeństw do skorzystania z mediacji oferowanej w trakcie jego trwania. Kosztami jego przeprowadzenia obciążony zostanie Skarb Państwa.

Procedowany projekt niewątpliwie skutkować będzie wzmocnieniem trwałości małżeństwa i więzi rodzinnych oraz zwiększeniem ochrony dobra małoletnich dzieci. Zwiększenie profilaktyki relacyjnej w rodzinie poprawi kondycję instytucji małżeństwa, która w ocenie raportów Centrum Badań Opinii Społecznej - obecnie jest zła. Zgodnie z kalendarium legislacyjnym przewiduje się wejście projektu w życie w bieżącym roku.

Z poważaniem

Łukasz Piebiak

/podpisano elektronicznie/

Raport: Weryfikacja podpisu

Podpis złożony w pliku "odpowieź na oświadczenie sanator Antoni Szymański 73. posiedzenie.docx.xades" przez "Łukasz Konrad Piebiak" w dniu 2019-03-21 11:29:12, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 339698324958945609 wydanym przez CN=CenCert Centrum Certyfikatów Kwalifikowanych,O=Enigma SOI sp. z o.o.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 142161 z dnia 2019-03-22T10:22:27Z.